

Driftsbudgettet

2022-2025

Budgetbemærkninger med
driftsbudgettet fordelt på udvalg og
bevillingsområder

Læsevejledning til budgetbemærkningerne

Budgettet skal løse flere forskellige opgaver. Der skelnes mellem den finansielle opgave, den bevillingsmæssige opgave og informationsopgaven.

Budgetbemærkningerne på drift og anlæg er med til at understøtte disse 3 opgaver. Her kan man finde oversigter over kommunens udgifter fordelt på de forskellige opgaveområder. Budgettet angiver størrelsen på det spillerum, der er overlagt til udvalgene og til forvaltningen og aftaleenhederne, når der i årets løb skal foretages økonomiske dispositioner.

Budgetbemærkningerne indeholder således en dybtgående redegørelse for budgettets forudsætninger og indhold med detailbemærkninger til de enkelte bevillingsområder og delområder. Bemærkningerne er opdelt i drift og anlæg og er efterfølgende inddelt efter politisk udvalg.

Budgetbemærkningerne på driften er inddelt i 4 afsnit:

Afsnit 1 indeholder en redegørelse for bruttobudgettet (budgettet opdelt i udgifter og indtægter) fordelt på delområder. Der vil være en tekstmæssig redegørelse for opgaverne under de enkelte delområder.

Afsnit 2 indeholder en redegørelse for målene på området, herunder indikator for målopfyldelsen. Måldelen er i budget 2022 frivillig, og fra budget 2023 udgår den helt af Randersmodellen.

I afsnit 3 gennemgås det 4-årige budget for området samt ændringer i forhold til sidste års budget. Endvidere vil der være en detaljeret beskrivelse af budgetforudsætningerne, herunder tildelingsmodeller og demografimodeller.

Afsnit 4 indeholder nøgletal for området. Nøgletallene hentes fra 6-by nøgletalsrapporten, og tallene fra Randers Kommune sammenlignes derfor med København, Aarhus, Aalborg, Odense og Esbjerg. Derudover vil der være en takstoversigt og en oversigt over aftaleenheder (hvis det er relevant for fagområdet).

Budgetbemærkningerne på anlæg er opdelt på udvalg og herefter er der udarbejdet et budgetskeam for hvert anlægsprojekt. For hvert anlægsprojekt fremgår en flerårig oversigt over rådighedsbeløbene samt en oversigt over frigivne anlægsbevillinger knyttet til rådighedsbeløbene. Der vil endvidere være en beskrivelse af projektets formål.

Miljø- og teknikudvalget

Bevillingsområder:

Miljø og teknik, skattefinansieret

Miljø og teknik, takstfinansieret

Miljø og Teknik

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på to bevillingsområder henholdsvis Miljø og Teknik og Miljø og Teknik, takstfinansieret.

Nedenstående tabel viser hvilke budgetområder der er omfattet af bevillingen for Miljø og Teknik. Desuden vises budgetbeløbene for 2022:

Miljø og teknik	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	368,8	-31,3	337,5
1.1. Natur og Miljø	26,1	-2,2	23,9
1.2. Veje og Trafik	168,5	-17,1	151,5
1.3. Ejendomsservice	179,2	-12,0	167,2
1.4. Driftsafdeling	-5,0	0,0	-5,0
I alt	368,8	-31,3	337,5

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 368,8 mio. kr. og indtægter for 31,3 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 337,5 mio. kr.

En stor del af de medarbejdere som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens områder, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

Der er udmøntet en årlig besparelse på knap 0,7 mio. kr. ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

Serviceammen

Tabellen ovenfor viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 337,5 mio. kr. inden for serviceammen. Der er på området ikke budgetteret udgifter udenfor serviceammen.

1.1. Natur og Miljø

Natur og Miljø varetages af sektionerne Grønne områder og Friluftsliv, Miljø, Natur og Landbrug samt Randers Naturcenter.

Tabel 1.1: Natur og Miljø

Mio. kr. 2022-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Natur og Miljø	26,1	-2,2	23,9
Grønne områder og friluftsliv	18,1	-1,0	17,1
Miljø, Natur og Landbrug	5,1	-0,8	4,4
Randers Naturcenter	2,8	-0,4	2,4

Grønne områder og Friluftsliv

Afdelingen varetager bestillerfunktionen ift. køb af driftsydelser på det grønne område, naturpladser, naturforvaltning samt skove for et samlet budget på 17,1 mio. kr. Hovedparten af ydelserne købes i Driftsafdelingen.

Grønne områder og naturpladser

Der er afsat i alt 12,1 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af grønne områder. Budgettet fordeler sig med 4,1 mio. kr. til drift af beplantninger, legepladser m.v. i småanlæg, beplantningsbælter samt blomsterkummer til byens torve og pladser. Hertil kommer drift af beplantninger langs vej- og stiarealer samt på offentlige p-pladser i byområder, hvor der er afsat 6,3 mio. kr.

Herudover er der afsat 1,3 mio. kr. til drift af grønne områder ved skoler, ældreboliger/plejehjem, offentlige bygninger o.l. På skolerne og ved ældreboliger/plejehjem omfatter budgettet udelukkende driften af de større græsarealer, træer og læhegn.

Naturforvaltning og skove

Natur og Miljø planlægger og bestiller pleje af kommunale skove, naturområder, fredninger og fortidsminder. Borgernes adgang til naturområder forbedres løbende, og der arbejdes med formidling af områderne både ved skiltning på de enkelte lokaliteter og på hjemmesiden. Endvidere indgår arbejdet med at etablere mere skov i Randers Kommune. Opgaverne løses for hovedpartens vedkommende af Driftsafdelingen. Der er afsat driftsmidler for 2,2 mio. kr. til opgaven i 2022.

Det er Natur og Miljø, der prioriterer driftsmidlerne og bestiller de grønne ydelser i Driftsafdelingen. I området indgår også budget til medarbejdere herunder naturvejleder. Indtægterne kommer fra kolonihaver samt salg af træ samt høstet.

Miljø, natur og landbrug

Området beskæftiger sig med miljøbeskyttelse og vedligeholdelse af vandløb. Endvidere indgår rottebekæmpelse, som er budgetteret under det takstfinansierede område. Samlet udgør driftsbudgettet 4,4 mio. kr.

Miljøbeskyttelse m.v.

Der er i budgettet afsat netto 1,4 mio. kr. til miljøbeskyttelse. Budgettet under miljøbeskyttelse anvendes primært til køb af konsulentytelser i form af teknisk bistand og sagsbehandling. Det omfatter følgende opgaver:

Virksomheder

Formålet med miljøgodkendelser og -tilsyn er at forebygge, fjerne eller begrænse forurening fra virksomheder. Opgaven omfatter virksomhedernes miljøregulering og regulering af øvrige anlæg og aktiviteter, der giver anledning til væsentlig forurening. Der er lovmæssigt fastlagt en minimumsfrekvens for tilsyn med de mest forurenende typer af virksomheder. Opgaven omfatter også behandling af private klager over røg- og støjgener.

Spildevand

Natur og Miljø skal sikre en hensigtsmæssig håndtering af spildevand i kommunen, så overfladevand og grundvand beskyttes. Dette gøres ved at vurdere udledningerne i forhold til recipienternes målsætning og tilstand, habitatdirektivet og vandrammedirektivet. Ved ansøgning om nedsivning af spildevand vurderes risikoen for at forurene drikkevandet. Der er lavet en spildevandsplan for at sikre en overordnet hensigtsmæssig rensning af spildevandet.

Jordforurening

Opgaven er at forebygge, fjerne eller begrænse nye jordforureninger og forhindre skadelige virkninger på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Natur og Miljø vurderer såvel nye som gamle forureninger i forhold til grundvandet og anvendelsen af de forurenede arealer. Med henblik på at forurenede jord ikke skal spredes, er der foretaget en områdeklassificering af jorden. I disse områder skal flytning af jorden anmeldes til kommunen.

Vandforsyning og beskyttelse af grundvandet

Kommunens opgave i forhold til vandforsyning og beskyttelse af grundvandet er at sikre alle forbrugere en stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Opgaven med vandforsyning omfatter vurderinger af ansøgninger om tilladelser til vandindvinding og etablering af boringer samt tilsyn med drikkevandskvaliteten.

Den generelle beskyttelse af grundvandet omfatter risikovurderinger af forureningskilder, herunder ved udvidelse af husdyrbrug, ved etablering af nedsivningsanlæg, olietanke og jordvarmeanlæg. Desuden skal der i forbindelse med kommune- og lokalplanlægning tages hensyn til beskyttelse af grundvandet.

Staten (Naturstyrelsen) foretager en geologisk kortlægning af områderne med særlige drikkevandsinteresser. På baggrund heraf udarbejder Randers Kommune en indsatsplan, hvor der tages stilling til, hvor der er behov for særlige tiltag for at beskytte grundvandet.

Natur

Naturbeskyttelsesloven indeholder et generelt forbud mod at ændre tilstanden i enge, overdrev, moser, heider, strandenge m.m. Ændringer kræver kommunens dispensation. Endvidere kræves dispensation fra bygge- og beskyttelseslinjer ved skove, åer, fortidsminder, kirker m.m. Desuden er der bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen. Natur og Miljø behandler dispensationsansøgninger og håndhæver lovovertrædelser i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Som en del af kommunens naturforvaltning gennemføres også større planlægningsopgaver, f.eks. vandplaner, herunder planlægning af nye vådområder og Natura 2000-planer.

Landbrug

Udgifterne (dog ikke aflønning af medarbejdere) i forhold til miljøgodkendelse og -tilsyn med landbrug kontrolleres sammen med miljøgodkendelse og -tilsyn af virksomheder. Kommunens udgifter til miljøgodkendelse og -tilsyn dækkes delvist af brugerbetaling.

Efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.m. skal husdyrbrug inden udvidelse eller væsentlige ændringer søge om godkendelse hos kommunen. Ved godkendelsen skal kommunen forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt begrænse lugt-, lys-, støv-, støj- og fluegener fra husdyrbrug.

Kommunen udfører med jævne mellemrum tilsyn med miljøforholdene på husdyrbrug. Hyppigheden afhænger af dyreholdets størrelse. Ved klager fra naboer eller særlige problemer i øvrigt udføres ekstra tilsyn. Desuden føres tilsyn med beholdere til opbevaring af husdyrgødning og i forbindelse med anmeldelse af udspreddning af spildevandsslam på marker.

En gang om året udvælges et antal landbrugsejendomme til et mere gennemgribende tilsyn, hvor det kontrolleres, om der er overtrædelser af relevante regler til beskyttelse af natur og miljø. Tilsynsresultatet indberettes til staten, som tager stilling til om overtrædelser skal føre til reduktion i landbrugsstøtte.

Vandløbsdrift

Natur og Miljø er også ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er 600 km. vandløb, heraf 250 km. offentlige vandløb. En del af vandløbene vedligeholdes i samarbejde med nabokommunerne. Det gælder fx Nørreåen, Gudenåen, Alling Å og Kastbjerg Å.

Endvidere forestås behandling af ansøgninger om tilladelse efter vandløbsloven samt klager over vandløbets tilstand i private vandløb. Natur og Miljø sagsbehandler i forbindelse med overtrædelse af 2 meter bræmmer og sager om ændringer af vedtægter for offentlige pumpelag. Der er afsat netto 2,9 mio. kr. til denne opgave. Indtægterne på 0,2 mio. kr. omfatter betalinger fra nabokommunerne for drift af fælleskommunale vandløb.

Randers Naturcenter

Randers Naturcenter forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune. Naturcenteret har årligt mere end 50.000 brugere, og der udvikles fortløbende nye tiltag, således at selvkørende grupper kan anvende og benytte naturcenterets ressourcer på egen hånd. Endvidere arbejdes der i høj grad på at inddrage frivillige i driften af naturcentret, blandt andet med det formål at udvide centrets åbningstid og tilgængeligheden.

Der gøres en særlig indsats for formidling af Gudenåens natur med sejlads for mange brugergrupper, herunder sejlads med handicappede i specielt designede handicappåde og kajaker. Budgettet til naturcenteret udgør netto 2,4 mio. kr. og omfatter både drift- og lønmidler.

1.2. Veje og Trafik

Veje og Trafik varetager opgaver med vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv trafik, parkering mv.

Tabel 1.2: Veje og Trafik

Mio. kr. angivet i 2022-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Veje og Trafik i alt	168,5	-17,1	151,5
Vejvedligeholdelse og belægninger	61,3	-0,6	60,7
Vintertjeneste	13,2	0,0	13,2
Kollektiv trafik*	90,1	-5,2	84,9
Parkering	3,9	-11,2	-7,3

*) indtægter fra busdrift på 28,5 mio. kr. indgår i udgiftskolonnen

Veje og Trafik området omfatter et samlet driftsbudget på 151,5 mio. kr., som primært går til drift og vedligeholdelse af de kommunale veje samt til drift af den kollektive trafik. Der er afsat 0,4 mio. kr. i 2022 til forsøg med transport for unge i landdistrikter.

Veje og Trafik

Vejvedligeholdelse, belægninger mv.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45, hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring, således at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Til den løbende vejvedligeholdelse, hvilket primært vedrører renholdelse, skiltning, broer, signalanlæg, rabatter, vejafvanding, vejudstyr mv., er der afsat 22,8 mio. kr.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af disse opgaver, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Til vedligehold af belægninger samt kørebaneafmærkning er der budgetteret med 24,8 mio. kr. Budgettet dækker nyt asfaltslidlag på veje, cykelstier og pladser, reparation af asfaltveje samt reparation og vedligehold af grusveje. Asfaltarbejderne løses af private entreprenører, mens fortovsopretning løses af såvel private entreprenører som af Driftsafdelingen.

Derudover er der budgetteret med 4,5 mio. kr. til vejbelysning, hvilket omfatter vedligeholdelse og elforbrug. Der er budgetteret med 1,0 mio. kr. til trafikikkerhed samt 2,2 mio. kr. til myndighedsopgaver, trafikplanlægning, miljøberedskab mv.

Der er budgetteret med knap 4,6 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Vandmiljø Randers. Med de planlagte klimainvesteringer i den kommende årrække vil anlægsinvesteringer i Vandmiljø Randers stige. Der pågår drøftelse mellem forvaltningen og Vandmiljø Randers om ændring af beregningsmodellen for kommunens vejafvandingsbidrag.

Vintertjeneste

Veje og Trafik står for vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten bliver udført efter "Regulativ for vintertjeneste på og renholdelse af veje, stier og pladser" og en strategi, som Byrådet har vedtaget. Alle kommuneveje er prioriteret efter den vedtagne strategi.

Målet med kommunens snerydning og saltning er at sikre trafikens fremkommelighed, så den kommunale indsats kommer flest mulige til gode. Opgaven udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenører.

De enkelte års udgifter svinger afhængigt af vinterens hårdhed, hvor særligt snerydning er bekosteligt. Over eller underskud overføres derfor til efterfølgende års budget til vintertjeneste. Der er fra 2020-2021 overført 12,5 mio. kr. I 2022 er afsat budget på 13,2 mio. kr. til vintertjeneste.

Kollektiv trafik

I budgettet udgør udgifterne til kollektiv trafik samlet set 90,1 mio. kr. Heri indgår imidlertid budgetterede indtægter fra Midttrafik på i alt 28,5 mio. kr. Tages der højde for disse indtægter bliver de samlede udgifter 118,6 mio. kr. mens indtægterne bliver 33,7 mio. kr.

Den største del af budgettet anvendes til busdrift, hvor 26% af udgifterne er dækket af billetindtægter. I budgettet er afsat et nettobudget på 82,7 mio. kr. til busdrift, individuel handicapkørsel samt udgifter til drift og vedligeholdelse af stoppestedudstyr.

Hovedparten af busbudgettet er afsat til køb af ydelser fra trafikselskabet Midttrafik. Det er Midttrafik, som administrerer den lokale og regionale bustrafik, mens kommunen er bestiller af lokal kollektiv trafik. Midttrafik står for den daglige busdrift, varetager opgaver med udbud samt den detaljerede køreplanlægning, mens kommunen står for drift og vedligehold af stoppestedudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

Budgettet er tilpasset Midttrafiks budgetforslag for 2022 for Randers Kommune, som i juni er sendt til politisk høring. I budgetforslaget er indeholdt merudgifter og indtægtstab svarende til 4,15 mio. kr. som en langtids-effekt af COVID-19. Trafikselskaberne er i både 2020 og 2021 blevet direkte kompenseret for indtægtstab, men der er ikke i skrivende stund taget stilling til, hvorvidt kompensationsordningen videreføres til 2022. Manglende kompensation vil i givet fald betyde en væsentlig udfordring i budgettet.

I budgetforslaget fra Midttrafik er indarbejdet konsekvenser af ny indtægtsfordelingsmodel, som har en negativ virkning på indtægterne i Randers Kommune. Modellen indføres gradvist med 50% i 2022 svarende til et forventet indtægtstab på 1,1 mio. kr. i 2023 med 75% (1,65 mio. kr.) og i 2024 med 100% svarende til 2,2 mio. kr. Konsekvenserne af den ny indtægtsmodel er dog behæftet med en vis usikkerhed og den endelige indtægtsfordelingen vil blive genberegnet på baggrund af de faktiske tal for 2022 og vil dermed blive efterreguleret i det endelige regnskab.

Tilpasning af basisbudgettet til Midttrafiks budgetforslag betyder en budgetudfordring på -0,4 mio. kr. i 2022, -1,4 mio. kr. i 2023 og -1,9 mio. kr. i 2024 og frem, hvilket primært er en konsekvens af den nye indtægtsmodel. Budgettet tilpasses det endelige budget fra Midttrafik.

Den kollektive trafik omfatter tillige færgedrift på Randers Fjord. Kommunen driver i samarbejde med Norddjurs Kommune Udbyhøj færgefart og Mellerup-Voer færgefart. Randers Kommunes driftstilskud til de to færgefarter udgør 1,9 mio. kr. i budget 2022. Norddjurs Kommune yder et tilsvarende tilskud.

Endelig er der afsat et nettobudget på 0,2 mio. kr. til drift af Randers Flyveplads.

Parkering

Parkeringskontrol og administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer varetages af Veje og Trafik.

Der er budgetteret med indtægter fra betalt parkering på 9,0 mio. kr., mens budgetterede indtægter fra parkeringskontrol udgør 2,2 mio. kr. I alt 11,2 mio. kr. Hertil kommer driftsudgifter, udgifter til parkeringskontrollen samt betaling til staten på 50% af indtægterne fra parkeringskontrollen. I alt udgør dette 3,9 mio. kr., og nettoindtægtsbudgettet udgør herefter 7,3 mio. kr.

1.3. Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under Miljø og Teknik med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Ejendomsservices samlede budgetramme udgør 167,2 mio. kr. Fordelingen af budgettet på de enkelte sektioner fremgår af tabellen nedenfor.

Mio. kr. angivet i 2022-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Ejendomsservice	179,2	-12,0	167,2
Ejendomsservice, fælles	179,2	-12,0	167,2
Bygningsadministration*	6,6	0,0	6,6
Teknisk service og Vagt	2,4	0,0	2,4
Rengøring og Intern Service	115,6	-10,6	105,0

*) Indtægter fra projektering og rådgivning på 2,7 mio. kr. indgår i udgiftskolonnen.

Budgettet til bygningsdrift og-vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Intern Service, Teknisk Service og Vagt samt Ejendomsservice, fælles.

Budgettet dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme samt til husleje, rengøring, vedligeholdelse samt vagt og sikring. Yderligere indgår ligeledes udgifter til løn til personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Ejendomsservice, fælles

Ejendomsservice, fælles har et budget på 6,6 mio. kr. Budgettet vedrører fælles administrationsudgifter herunder IT, kontorhold mv. Derudover indeholder budgettet løn til chef for Ejendomme og Drift samt fælles budgetpuljer herunder sparemaal, realiseret besparelser mv.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,4 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, samt planlægning af arealudnyttelsen.

- Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger.
- Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energioptimering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherrerådgiver på projekter med ekstern projektering.
- Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse - finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.
- Energi projekter samt drift og aflæsning af energiinstallationer.

Teknisk Service og Vagt

Teknisk Service og Vagt har et budget på 16,2 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af følgende opgaver vedrørende de kommunale bygninger:

- Driftsvedligehold af kommunens bygninger
- Vedligehold af samt snerydning på de belægninger og grønne områder, der ligger i umiddelbar tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen).
- Service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, samt drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer.
- Leje og udleje af bygninger samt forpagtning af kommunale arealer
- Legepladsinspektion.

Rengøring og Intern Service

Rengøring og Intern Service har et budget på 54,6 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af nedenstående opgaver:

- Daglig rengøring af de kommunale bygninger.
- Kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører.
- Midlertidige rengøringsopgaver på tværs af kommunen som fx vikariering i forbindelse med sygdom og ferie eller større rengøringsopgaver i forbindelse med ombygninger.
- Intern service - rengøring på administrationsbygninger.
- Rådhuservice (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen)
- Større trykkeopgaver for de øvrige kommunale afdelinger.
- Kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen)

1.4. Driftsafdelingen

Organisatorisk omfatter Driftsafdelingen også Kirkegårde, som er budgetlagt under det takstfinansierede område.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder. Herudover varetager Driftsafdelingen også opgaven med rottebekæmpelse samt driften af færgefarten.

Driftsafdelingen udfører opgaverne på bestilling fra de øvrige afdelinger i Udvikling, Miljø og Teknik, jf. beskrivelserne under de enkelte afdelinger, men løser også opgaver for kommunens mange aftaleenheder, Eventsekretariatet m.fl.

Bestillerfunktionerne betaler Driftsafdelingen for løsningen af opgaverne. Da der er tale om interne afregninger fremgår betalingen ikke af Driftsafdelingens indtægtsbudget i tabel 1.5. Budgettet dækker derfor over, at Driftsafdelingen reelt har udgifter for 49,2 mio. kr., mens indtægterne udgør 54,2 mio. kr. Netto et indtægtsbudget på 5,0 mio. kr.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen finansieres af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

2. Budgetmål i 2022 for Miljø- og teknikudvalget (skattefinansieret område)

2.1. Fremme borgernes adgang til naturen

Begrundelse/udbygning

Naturformidling er vigtig for Miljø- og teknikudvalget, hvorfor det er vigtigt at fremme borgernes adgang til naturen.

Politiske målsætninger

- Attraktiv bosætningskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Antal besøgende på Naturcenteret	2017: 53.000	Mindst 53.000	Mindst 55.000
Antal guidede naturture i Randers Kommune	2018: 80 stk.	Mindst 80 stk.	Mindst 80 stk.

2.2. Fremme biodiversiteten

Begrundelse/udbygning

Miljø- og teknikudvalget ønsker at fremme biodiversiteten i Randers Kommune. Det kan være gennem skovrejsning, naturpleje eller andre redskaber.

En af Randers Kommunes store udfordringer er vand. Vandstanden i vandløbene udfordrer landbrugets muligheder for at udnytte arealerne. Samtidig er vandløbene hjemsted for stor biodiversitet, der kan blive påvirket af en større gennemstrømning. Området er reguleret af lovgivning, som forventes revideret indenfor de næste par år.

Politiske målsætninger

- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Biodiversitet i de §3-beskyttede naturområder (målt ved områdernes HNV (høj natur værdi))	Historiske HNV-data for 75 områder.	HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende. (Opgøres primo 2022)	HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.
Antal dagsommerfugle i Volk Mølle Bakker (måles hhv. maj-juli)	2018: 4 hanner af okkergul pletvinge	Tilstedeværelse/opretholdt og forøget bestand af sommerfugle.	Tilstedeværelse/opretholdt og forøget bestand af sommerfugle.

2.3. Rent drikkevand nu og i fremtiden

Begrundelse/udbygning

Rent drikkevand er en forudsætning for, at Randers Kommune fortsat er en attraktiv bosætningskommune.

Politiske målsætninger

- Attraktiv bosætningskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Drikkevandskvalitet (Antal vandværker, som overskrider grænseværdien for nitratindhold fastsat af EU (50 mg/l.)	2017: 4 stk.	0	0
Drikkevandskvalitet (antal vandværker, som overskrider grænseværdien for pesticider (0,1 mg/l.)	2017: 0 stk.	0	0

2.4. Fremkommelighed og god kollektiv trafik i Randers Kommune

Begrundelse/udbygning

Infrastruktur er en vigtig forudsætning for både virksomheder og borgere. Derfor ønsker Miljø- og teknikudvalget at sikre et tilstrækkeligt fokus på vedligeholdelse af vejnettet. Udvalget vil arbejde for at øge fremkommeligheden – både i land og by.

Miljø- og teknikudvalget ønsker en god kollektiv trafik i hele kommunen, og udvalget vil stå i spidsen for nytænkning af området.

Udvalget vil i valgperioden udarbejde en strategi for parkering.

Politiske målsætninger

- Attraktiv bosætningskommune
- Attraktiv erhvervskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Rejsetid på Århusvej. Gennemsnitlig daglig rejsetid pr. dag (ventetid) i forhold til normal trafik.	11 min. nordgående retning	6 min.	Fastholde besparelsen på 5 min.
Antal rejser med kollektiv transport i kommunen.	2017: 3.284.000	3.284.000	3.284.000

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Midttrafik-data vedr. bybuslinje 1-11 i Randers by.			

2.5. Selvtransporterende skolebørn

Begrundelse/udbygning

Selvtransporterende skolebørn er et mål for Miljø- og teknikudvalget. Udvalget ønsker sikre skoleveje som forudsætning for dette, ligesom udvalget ønsker at fremme, at børnene cykler eller går i skole.

Politiske målsætninger

- Attraktiv bosætningskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Flere børn cykler eller går til skole (Cykelregnskab, Måles på 3 – 9 klasse).	2015-tal: 54 %	55 %	60 %

2.6. Attraktive og effektive kommunale bygninger

Begrundelse/udbygning

Fokus på Randers kommunes eget bidrag til energibesparelse gennem en forbedret bygningsmasse af kommunale bygninger.

Politiske målsætninger

- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Bygningsstanden for de kommunale bygninger Måles ved manglende vedligeholdelsesmidler	Skoler: 1,74 Daginstitutioner: 1,68 Plejhjem, bosteder: 1,71 Adm. Bygninger: 1,70 Øvrige Bygninger: 1,53	Skoler: 1,68 Daginstitutioner: 1,62 Plejhjem, bosteder: 1,65 Adm. Bygninger: 1,64 Øvrige Bygninger: 1,47	Skoler: 1,65 Daginstitutioner: 1,60 Plejhjem, bosteder: 1,62 Adm. Bygninger: 1,62 Øvrige Bygninger: 1,45
Energiforbrug i kommunens bygninger	2016: Varme: 38,43 GWh El:	Varme: 37,00 GWh El:	Varme: 32,51 GWh El:

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
	10,72 GWh	10,31 GWh	7,47GWh
	Vand:	Vand:	Vand:
	135.307 m ³	132.159 m ³ (2,50 %)	2,30 mio. m ³ (2 %)

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2022 til 2025.

Miljø og teknik	2022	2023	2024	2025
Servicerammen	337,5	337,6	337,6	337,9
1.1. Natur og Miljø	23,9	23,6	23,6	23,6
1.2. Veje og Trafik	151,5	150,6	150,6	150,6
1.3. Ejendomsservice	167,2	166,8	166,8	166,8
1.4. Driftsafdelingen	-5,0	-3,4	-3,4	-3,1
I alt	337,5	337,6	337,6	337,9

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Det samlede budget er nogenlunde uændret fra 2022 til 2025 med en samlet stigning på 0,4 mio. kr. For de enkelte områder ekskl. driftsafdelingen kan der iagttages et fald i budgettet fra 2022 til 2023, som skyldes indfasning af sidste trin i effektiviseringsbidraget. Budget til driftsafdelingen stiger gradvist i budgetperioden, hvilket skyldes bortfald af afdrag på maskininvestering, som er fastsat til en løbetid på syv år. En specifikation af ændringer over år fremgår af tabellen i afsnit 3.2

3.2. Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i budgettet for 2021, ændringerne til budget 2022 samt overslagsårene 2023-2025.

Miljø og Teknik	Ændring til 2022	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025
Udgangspunkt 2021-budget	337,7	337,7	337,7	337,7
Ændringer				
Ingen prisfremskrivning	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Tillægsbevillinger 2021:				
Ejendomsservice - Langvang, kompensation huslejetab	0,6	0,6	0,6	0,6
Budgetomplacering ml. Ejendomsservice og andre forvaltninger	1,8	1,8	1,8	1,8
Øvrige ændringer:				
Busdrift - tilretning af pl-skøn til Midttrafik prisfremskr.	2,3	2,3	2,3	2,3
Ejendomsservice - præmiestigning på forsikring	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,0	0,3
Ændringer fra budget 2021				
Øget vejvedligehold og renhold af cykelstier (budgetaftale 2021)	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Busdrift - transport for unge i landdistrikter (budgetaftale 2021)	0,0	-0,4	-0,4	-0,4
Tillægsbevillinger	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	1,8	1,8	1,8
Ændringer fra budget 2020				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2020 - trin i 2023)	0,0	-1,7	-1,7	-1,7
Tekniske korrektioner	0,3	0,4	0,4	0,4
Driftsafdelingen - fremrykning af budget til maskinkøb i 2019	0,0	-1,7	-1,7	-1,7

Miljø og teknik

Miljø og Teknik	Ændring til 2022	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,6	2,8	2,8	2,8
Ændringer fra budget 2019				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2019)	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Driftsafdelingen - fremrykning af budget til maskinkøb i 2018	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	337,5	337,6	337,6	337,9

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

3.3. Budgetforudsætninger

I henhold til de vedtagne retningslinjer er budgetbeløbene dannet med udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2021-24. Tallene er korrigeret med KL's skøn over pris- og lønudviklingen samt vedtagne byrådsbeslutninger.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Nettoudgifter regnskab 2020	Randers	Odense	Aalborg	Esbjerg	Aarhus	København
Vejområdet:						
Kørebaner	248	139	117	251	112	56
Renholdelse	83	80	54	61	57	129
Afvanding	63	82	73	34	43	16
Cykelstier	-	6	20	-	8	9
Fortove	51	95	48	213	78	30
Bygværker	3	135	18	33	21	52
Vejbelysning	52	57	121	101	87	79
Signalanlæg	19	48	28	60	30	22
Rabatter	112	27	18	85	0	9
Vintertjeneste	57	72	53	39	43	38
I alt	736	810	606	877	499	712
Fysiske data						
Offentlig vej i kilometer total	1.130	976	1.938	1.481	1.311	549
Cykelsti i eget trace eller adskilt fra kørebane med kantsten eller rabat i kilometer	173	347	535	398	653	420
Busdrift:						
Nettodriftsudgifter til kollektiv trafik*	829	857	918	685	797	577
Nettodriftsudgift i kr. pr. rejse	23	24	-	51	8	8

Kilde: 6-bynøgletalsrapport 2020, Kr. pr. indbygger i 2020

*Der er indeholdt kompensation som følge af COVID-19

Nøgletallene i tabellen ovenfor viser nettoudgifterne på vejområdet og busdriften for de seks største byer. Det fremgår af tabellen, at Randers kommunes nettoudgifter til vejområdet ligger lige over gennemsnittet. Begge nøgletal på busdriften ligger ligeledes også omkring gennemsnittet.

Tabellen viser også, at der er forskelle mellem kommunerne, hvilket foruden indbyggerantal kan skyldes strukturelle forskelle på tværs af kommunerne som f.eks. kommunernes geografiske størrelse, kilometer veje mv. såvel som forskelle i de kommunale prioriteringer. Derudover kan udgifter til større vedligeholdelsesprojekter i et enkelt år give støj ved sammenligningen af kommunerne.

4.2. Takster

Der henvises til takstoversigten i budget 2022-25 på kommunens hjemmeside.

4.3. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde

Miljø og Teknik, takstfinansieret

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på to bevillingsområder henholdsvis Miljø og Teknik og Miljø og Teknik, takstfinansieret.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2022 i mio. kr.

Miljø og Teknik, takstfinansieret	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	18,1	-19,0	-0,9
1.1. Rottebekæmpelse	7,6	-8,5	-0,9
1.2. Kirkegårde	10,5	-10,5	0,0
Udenfor serviceammen	156,4	-169,1	-12,8
2.1. Affald og Genbrug	156,4	-169,1	-12,8
I alt	174,5	-188,1	-13,6

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Serviceammen

Områderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde er begge omfattet af serviceammen. Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoindtægter for 0,9 mio. kr. Fælles for områderne er, at de er takstfinansieret, og at områderne derfor over tid skal hvile i sig selv.

1.1. Rottebekæmpelse

Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter sørge for, at foretage en effektiv rottebekæmpelse, hvilket også omfatter opsætning af rottespærre mv. Bekæmpelse af rotter er takstfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. I budget 2022 er der afsat 7,6 mio. kr. til indsatsen, mens indtægter fra takster udgør 8,5 mio. kr. Der er i 2022 budgetteret med uændrede indtægter i forhold til 2021 samt et uændret udgiftsbehov.

Ultimo 2020 udgjorde brugernes gæld til kommunen 1,5 mio. kr. Det forventes, at gælden vil falde til lidt i 2021. Ved at fastholde takstniveauet er det i budgettet forudsat, at gælden vil afvikles frem mod 2023. Taksten opkræves over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien.

1.2. Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Udgifterne til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret til 10,5 mio. kr., heri indgår hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra brugerbetaling er budgetteret til 10,5 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelse. Kirkegårdene belaster således ikke kommunens skattefinansierede områder.

Ultimo 2020 var der opsparet 2,7 mio. kr., som i 2021 forventes at vokse med ca. 0,6 mio. kr. I 2022 og frem er der budgetteret med en stigning på 1,4 mio. kr. årligt. Midlerne hensættes til udskiftning af krematorie-ovn, renovering af krematoriebygning og andre bygningsforbedringer mv. som på sigt vil indebære større anlægsudgifter, der skal finansieres via taksterne.

Udenfor servicerammen

2.1. Affald og Genbrug

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er et brugerfinansieret område. I 2022 er der budgetteret med udgifter for i alt 156,4 mio. kr. og indtægter for 169,1 mio. kr. Samlet en nettoindtægt på 12,8 mio. kr. Området er opdelt i Indsamlingsordninger, Affaldsterminal og Genbrugspladser og i tabellen nedenfor ses budgetbeløbene for 2022 angivet i mio. kr.

Udenfor servicerammen	Udgift	Indtægt	Netto
Indsamlingsordninger	81,7	-92,0	-10,3
Affaldsterminalen	42,4	-43,8	-1,4
Genbrugspladser	32,3	-33,3	-1,1
I alt Affald og Genbrug	156,4	-169,1	-12,8

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

I alt er 70 medarbejdere beskæftiget i Affald og Genbrug, hvoraf 56 (svarende til 43,7 årsværk) arbejder på Affaldsterminalen og Genbrugspladserne. Herudover er der 14 medarbejdere, som varetager udbud, kunde-betjening, skoletjeneste, planlægnings- og udviklingsopgaver. Der arbejdes løbende med effektiviseringer af området, ligesom en ny Ressource- og Affaldsplan er under udarbejdelse.

I juni 2020 blev der indgået en politisk aftale om en "Klimaplan for grøn affaldssektor og cirkulær økonomi". Aftalen kommer til at få meget store konsekvenser for opgaverne på affaldsområdet. Dels lægger aftalen op til, at der skal indsamles i 10 fraktioner husstandsnaert, hvilket kommer til at stille store krav både til implementering og til sortering. Dels ligger det i aftalen, at de kommunale aktiviteter omkring efterbehandling af affald skal selskabsføres og sælges. I skrivende stund er det fortsat uafklaret hvordan aftalen skal udmøntes konkret og de økonomiske konsekvenser heraf er følgelig ikke indarbejdet i budget 2022-25.

I oktober 2020 afgjorde Landsskatteretten, at kommunerne ikke skal opkræve og afregne moms ved levering af renovationsydelser til private og grundejerforeninger. Afgørelsen har betydning for både den fremadrettede gebyrfastsættelse samt afregning af moms for tidligere år. Det er forventningen, at der i efteråret 2022 udsendes nye retningslinjer på området. Randers Kommune samarbejder med revisionen i forhold til konsekvenserne af dommen samt indarbejdelse af den ændrede praksis fremadrettet.

Affald og Genbrug opererer indenfor nedenstående lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Affald og Genbrug er som nævnt et brugerfinansieret område, hvilket betyder, at udgifter og indtægter bl.a. fra brugerbetaling (takster) over tid skal være i balance. I en årrække frem til 2020 har taksterne været sat for lavt i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at forbrugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Der er dermed opstået en større gæld i kommunekassen, som ultimo 2020 udgjorde 55,5 mio. kr. I 2021 er taksterne opjusteret i overensstemmelse med plan for afvikling af gælden frem mod 2025. Der er i budget 2022-25 forudsat uændret takstniveau samt en gradvis afvikling af gælden med 12,8 mio. kr. årligt

i henhold til gældsafviklingsplanen. Gældsafviklingsplanen er beskrevet i afsnit 3.3, mens der i afsnit 4.2 redegøres for takstudviklingen for en typisk husstand.

Indsamlingsordninger

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, madaffald, genbrug og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv. Budgetfordelingen for 2022 på de enkelte ordninger fremgår af tabellen nedenfor.

Indsamlingsordninger	Udgift	Indtægt	Netto
Indsamlingsordninger, fælles formål	0	0	0
Ordninger for dagrenovation	50,6	-57,4	-6,8
Ordninger for storskrald	6,8	-6,6	0,3
Ordninger for glas-, papir-, pap-, metalemballage	22	-25,4	-3,4
Ordninger for farligt affald	1,7	-1,7	0,1
Erhvervsaffaldsordningen	0,5	-0,9	-0,4
I alt Indsamlingsordninger	81,7	-92	-10,3

Bemærkning: Indsamlingsordninger, fælles formål omfatter udgifter til planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald. Fælles udgifter overføres til de enkelte ordninger, hvorfor udgiftsbudgettet er nul. (Mio. kr. angivet i 2022-priser).

Indsamling af affaldsfraktionerne er udliciteret og løses af eksterne leverandører. De indsamlede mængder afleveres til omlastning eller til videresortering og bearbejdning på Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Ordninger for dagrenovation er den største af indsamlingsordningerne, som foruden restaffald også omfatter indsamling af madaffald. Af de samlede udgifter på 50,6 mio. kr. udgør udgifterne til indsamling 29,3 mio. kr., mens udgifterne til afsætning er budgetteret til 10,7 mio. kr. Hertil kommer udgifter for 2,1 mio. kr. bl.a. til udskiftning af beholdere. Dagrenovation bærer herudover 7,6 mio. kr. af fællesudgifterne til administration, IT, annoncering mv. Indtægterne på 57,4 mio. kr. er gebyrer for renovation fra private og erhverv.

På storskraldsordningen udgør udgifterne 6,8 mio. kr. hvoraf 3,8 mio. kr. er afsat til indsamling. Indtægter på 6,6 mio. kr. er en del af genbrugstaksten, som opkræves af private husstande.

På genbrugsområdet, der omfatter ordninger for glas, papir, pap og metal, udgør udgifterne til indsamling 12,6 mio. kr., mens udgifter til afsætning udgør 4,8 mio. kr. Hertil kommer fælles udgifter for 5,2 mio. kr. og udgifter til beholdere mv. for 0,9 mio. kr. Gebyrindtægten er budgetteret med 23,6 mio. kr., mens indtægter fra salg af papir og pap til genanvendelse på 1,8 mio. kr. er med til at holde taksten nede. Afsætningspriserne for genanvendelige materialer kan svinge fra år til år afhængigt af udviklingen på markedet. I budgetlægningen er forudsat nogenlunde samme afsætningspriser, som forventes i 2021. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Affaldsterminalen til behandling og videresortering før de leveres til genbrugsindustrien.

Affaldsterminalen

Randers Affaldsterminal modtager affaldsfraktioner primært fra indsamlingsordningerne og genbrugspladserne, men også fra virksomheder. På Affaldsterminalen foretages sortering, omlastning og behandling af affaldsfraktionerne i de forskellige behandlingsanlæg før fraktionerne afsættes til genanvendelse, sendes til forbrænding eller lægges på deponi. For Affaldsterminalen under ét er budgetteret med udgifter for 42,4 mio. kr. heraf udgør afsætning 17,2 mio. kr., mens driftsudgifter til personale, maskiner og materiel mv. samt fællesudgifter summer til 22,0 mio. kr. Der er budgetteret med indtægter for 37,2 mio. kr., som primært er

gebyr for modtagelse af affaldsfraktioner. Af disse udgør den interne betaling fra Indsamlingsordninger og Genbrugspladser 33,7 mio. kr., mens godt 5,5 mio. kr. er betaling fra virksomheder. Indtægter fra salg af genanvendelige materialer som metal, aluminium, plast samt indvinding af gas er budgetteret med 4,6 mio. kr.

For de enkelte anlæg er der budgetteret med, at indtægter fra intern afregning dækker driftsudgifterne til behandling og afsætning mv. af affaldsfraktionerne. Undtaget forhandlingsanlæg til madaffald, hvor der afskrives 1,4 mio. kr. på anlægsinvestering.

Affaldsterminalen	Udgift	Indtægt	Netto
Affaldsterminal, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Omlastestation for restaffald mv.	9,3	-9,3	0,0
Mellemdeponi for brændbart affald	5,6	-5,6	0,0
Beholderværksted	0,0	0,0	0,0
Den kontrollerede losseplads - deponi	5,4	-5,4	0,0
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,3	-0,3	0,0
Presser- og sorteringsanlæg	11,0	-11,0	0,0
Kompostplads	2,1	-2,1	0,0
Sorteringsanlæg for metal, glas og plast	5,6	-5,6	0,0
Sorteringspl. deponi og brændbart affald	1,2	-1,2	0,0
Forbehandlingsanlæg, organisk affald	1,9	-3,4	-1,4
I alt	42,4	-43,8	-1,4

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald (omlastestation), som omlastes til større containere og sendes til forbrænding. I 2020 blev der etableret et midlertidigt forbehandlingsanlæg på Affaldsterminalen til håndtering af madaffaldet. Fra dette anlæg bliver det rensede organiske materiale – pulpen – sendt til Randers Centralrenseanlæg på Kristrup Engvej, hvor det omdannes til biogas og miljørigtig gødning.

På mellemdeponiet omlastes andet forbrændingseget affald. Mens restaffaldet skal sendes til forbrænding samme dag, kan der på mellemdeponiet oplagres affald i lidt længere tid. Dette har tidligere været nødvendigt i perioder med mindre behov for varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene fx om sommeren. Nu er der større efterspørgsel efter affald, og lagrene er som regel ganske små.

I takt med at der sker en større udsortering ved borgerne, og der generelt er større krav til sortering og genbrug, er denne aktivitet øget på Affaldsterminalen. Generelt gælder det om at få sorteret de forskellige genanvendelige materialer ud i rene fraktioner og råvarer. Målet er, at fraktionerne på sigt kan anvendes i lokale industrier.

Der er fokus på cirkulær økonomi i arbejdet med afsætning af materialerne og sammen med lokale erhvervsinitiativer at skabe en grøn og bæredygtig udvikling i Randers Kommune. Det gælder i særdeleshed på plastområdet.

Genbrugspladser

Området omfatter genbrugspladserne i Randers, Langå, Asferg og Øster Tørslev og budgettet for 2022 ses i tabellen nedenfor.

Genbrugspladser	Udgift	Indtægt	Netto
Genbrugspladser, fælles	1,8	-30,5	-28,6
Genbrugspladsen, Randers	17,3	-1,8	15,6
Genbrugspladsen, Langå	3,9	-0,3	3,6
Genbrugspladsen, Asferg	4,9	-0,4	4,5
Genbrugspladser, Øster Tørslev	4,3	-0,4	4,0
I alt	32,3	-33,3	-1,1

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Genbrugspladser modtager mere end 55.000 tons affald om året i mere end 40 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 85% til genbrug, 10% går til forbrænding, og kun 5% går til deponi. Af de samlede udgifter på 32,3 mio. kr. udgør 18,9 mio. kr. udgifter til afsætning af genanvendelige materialer. Det er primært betaling til Affaldsterminalen (15,2 mio. kr.). De resterende er driftsudgifter primært til driftspersonale, maskiner og bygninger samt en andel af de fælles administrative udgifter.

Omkostningerne på genbrugspladserne dækkes af to takster for i alt 30,4 mio. kr. For private sker opkrævning af renovationsafgift for brug af genbrugspladser via ejendomsskatten, og for virksomheder mv. sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne. Hertil kommer indtægter for 2,8 mio. kr. fra salg af jern og metaller mv.

2. Budgetmål i 2022 for Miljø- og Teknikudvalget (brugerfinansieret område)

2.1. Grøn og bæredygtig affaldshåndtering

Begrundelse/uddybning

En grøn og bæredygtig udvikling forudsætter et fortsat fokus på affaldshåndtering i Randers Kommune.

Politiske målsætninger

- Attraktiv bosætningskommune
- Attraktiv erhvervskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Baseline 2017/2018	Delmål 2022	Mål for 2025
Antal kommunale institutioner tilmeldt genbrugsordning for genanvendelige fraktioner, herunder farligt affald og småt elektronikaffald, samt organisk affald.	2017: 105 institutioner.	250 institutioner, svarende til ca. 97% af det frembragte affald.	269 institutioner (alle kommunale institutioner)
Bedre sortering af affald, der køres til deponi	2017: 2.700 tons	2.300 tons	1.600 tons

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2022 til 2025.

Miljø og Teknik, takstfinansieret	2022	2023	2024	2025
Servicerammen	-0,9	-0,9	0,0	0,0
Rottebekæmpelse	-0,9	-0,9	0,0	0,0
Kirkegårde	0,0	0,0	0,0	0,0
Udenfor servicerrammen	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8
Affald og Genbrug	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8
I alt	-13,6	-13,6	-12,8	-12,8

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

For både Rottebekæmpelse samt Affald og Genbrug budgetteres med nettoindtægter idet begge områder har en gæld til kommunekassen, der skal afdrages. Fra 2024 forventes gælden til rottebekæmpelse af være nedbragt, hvorefter der budgetteres med et balanceret budget. På Kirkegårde budgetteres med et budget, hvor udgifter og indtægter fra brugerbetaling er i balance.

3.2. Ændringer over år

Nedenstående tabeller viser med udgangspunkt i budgettet for 2021, ændringerne til budget 2022 samt overslagsårene 2023-2025.

Serviceramme (Rottebekæmpelse og Kirkegårde)	Ændring til 2022	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025
Udgangspunkt 2021-budget	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Ændringer				
Rottebek. - justering af indtægtsbudget iht. gældsafvikling	0,0	0,0	0,8	0,8
Kirkegårde - tilretning af pl. iht. balanceret i budget	0,0	0,0	0,0	0,0
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	-0,9	-0,9	0,0	0,0

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Ved budgetlægningen for 2022-25 er forudsat, at brugernes gæld til rottebekæmpelse vil være afviklet senest ultimo 2024, hvorefter taksten og dermed indtægtsbudgettet skal nedjusteres. På Kirkegårde budgetteres med et balanceret indtægts- og udgiftsbudget. Fremskrivning af budgettet giver imidlertid en ubalance, som er udlignet med en mindre korrektion af budgettet.

Udenfor servicerramme (Affald og Genbrug)	Ændring til 2022	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025
Udgangspunkt 2021-budget	-13,7	-13,7	-13,7	-13,7
Ændringer				
Affald – justering af budget iht. gældsafviklingsplan	1,0	1,0	1,0	1,0
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8

Note: Mio. kr. angivet i 2022-priser

Budget 2022-25 for Affald og Genbrug er tilpasset gældsafvikling frem mod 2025. I forhold til budget 2021 er nettoindtægtsbudgettet reduceret med 1 mio. kr. årligt. En væsentlig årsag er, at der forventes afviklet mere gæld i 2021 end budgetteret, hvilket gør det muligt at fastholde et uændret takstniveau og fortsat nå målsætningen om gældsafvikling i 2025. I afsnit 3.3 nedenfor redegøres for gældsafviklingsplanen.

3.3. Budgetforudsætninger - gældsafvikling på Affald og Genbrugsområdet

Mellemværende	R2017	R2018	R2019	R2020	Forv. 2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Status primo	10,3	22,8	36,6	43,9	55,5	38,6	25,8	13,1	0,3
Årets resultat	12,4	13,9	7,3	11,6	-16,9	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8
Status ultimo	22,8	36,6	43,9	55,5	38,6	25,8	13,1	0,3	-12,4
<i>Heraf mellemværende på ordninger</i>	31,2	45,3	53,0	58,8	43,3	32,2	21,2	10,2	-0,9
<i>Heraf hensættelse til deponi samt restgæld på anlægsinvestering</i>	-8,4	-8,7	-9,0	-3,3	-4,7	-6,4	-8,1	-9,8	-11,5

Note: - betyder at forbrugerne har tilgodehavende hos kommunen og + at forbrugerne har gæld til kommunen

Tabellen viser det faktiske mellemværende mellem Affald og Genbrug og kommunen for 2017-20, skønnet for 2021 på baggrund af opfølgningen pr. maj 2021, samt budgettal fra 2022 og frem med udgangspunkt i gældsafvikling senest år 2025.

Primo 2017 havde området en gæld til kommunekassen på 10,3 mio. kr., som ultimo 2020 var steget til 55,5 mio. kr. Gennem de seneste år har taksterne været sat for lavt i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at forbrugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Underskuddet er opstået af flere forskellige årsager. Dels har der været stigende mængder affald, som kombineret med faldende priser på fraktionerne tegner sig for størstedelen af underskuddet. Dels var det i 2018 nødvendigt at skifte affaldsrenovatør, hvilket forøgede udgifterne til indsamling betydeligt. Samtidig er taksterne i perioden ikke blevet justeret tilstrækkeligt til at dække de stigende udgifter.

Miljø- og teknikudvalget blev ved budgetlægningen for 2021-24 forelagt en plan for afdrag af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen indebærer en markant forøgelse af taksterne dels til finansiering af de stigende udgifter, så der er balance i budgettet, dels for at kunne afvikle gæld. I budget 2022-25 er gældsafviklingsplanen samt takstniveauet fastholdt. Planen indebærer, at der de næste fire år opnås et årligt overskud på 12,8 mio. kr. I 2025 vil gælden på ordningerne være nedbragt samtidig med, at den lovpligtige opsparring til lukning af deponi samt restgæld til anlægsinvestering samlet vil udvise en opsparring på 11,5 mio. kr.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

I Affalds- og Ressourceplanen er ambitionen at affaldsmængder skal falde over tid. Tabellen nedenfor viser affaldsmængderne over den seneste 10-årige periode fordelt på de væsentligste affaldstyper. Restaffald er endvidere vist som antal kilo pr. borger per år. En medvirkende årsag til faldet i restaffald henover årene er udskillelse af madaffald, som ikke indgår i restaffaldet.

Affaldsmængder i tons	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 skøn
Deponi	5.944	5.258	5.590	4.800	5.506	5.054	5.468	4.945	4.812	6.853
Affald til forbrænding	9.377	8.675	8.720	8.000	7.927	8.587	9.823	9.526	9.641	8.899
Restaffald	26.419	26.052	26.365	25.950	23.594	19.881	18.938	16.903	15.864	14.685
<i>Restaffald kg pr. borger</i>	<i>275</i>	<i>232</i>	<i>233</i>	<i>229</i>	<i>192</i>	<i>161</i>	<i>152</i>	<i>141</i>	<i>131</i>	<i>121</i>

4.2. Takster

På Affald og Genbrugsområder er den fremtidige opkrævning og afregning af moms ved levering af renovationsydelser til private uafklaret. På den baggrund er det revisionens anbefaling, at taksterne for 2021 fastholdes i 2022. I budget 2022 er taksterne fra 2021 derfor videreført.

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i tre særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande. Fra 2021 er ordningen for indsamling af madaffald inkluderet i taksten for dagrenovation. Dette var tidligere en del af genbrugstaksten.

I tabellen nedenfor ses taksterne for et typisk enfamiliehus med en 240 liters 2-delt beholder til rest- og madaffald og 14-dagstømning, som er den mest almindelige kombination. Den samlede udgift lå på nogenlunde samme niveau i 2016-18, men blev forhøjet i 2019 og igen i 2020. I 2021 er taksterne yderligere forhøjet og den samlede udgift for et typisk enfamiliehus ligger på lige under 2.500 kr. årligt.

Tabellen viser takster inklusiv moms for et typisk enfamiliehus

<i>(takster inkl. moms)</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Dagrenovation 1)</i>	<i>521,25</i>	<i>450,00</i>	<i>415,00</i>	<i>382,50</i>	<i>437,50</i>	<i>993,75</i>	<i>993,75</i>
<i>Genbrug 2)</i>	<i>500,00</i>	<i>562,50</i>	<i>610,00</i>	<i>912,50</i>	<i>930,00</i>	<i>783,75</i>	<i>783,75</i>
<i>Genbrugspladser</i>	<i>525,00</i>	<i>512,50</i>	<i>512,50</i>	<i>537,50</i>	<i>625,00</i>	<i>718,75</i>	<i>718,75</i>
<i>I alt affaldsudgift</i>	<i>1.546,25</i>	<i>1.525,00</i>	<i>1.537,50</i>	<i>1.832,50</i>	<i>1.992,50</i>	<i>2.496,25</i>	<i>2.496,25</i>

Noter:

Note (1), Fra 2021 indgår afgift for tømning af madaffald i dagrenovationsgebyret. Denne afgift har tidligere været opkrævet i afgift for genbrug

Note (2), 2-delt 240 liters beholder 14-dagestømning rest og organisk, genbrugsindsamling papir og MGP-emballage, 0-5 meter fra skel, miljøkasser, storskrald 11 gange om året, genbrugspladser. 50 % har 14-dages tømning i 2020. Dette forventes at stige til ca. 66% i 2021

Udgifter til områderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde finansieres ligeledes af brugerne. For Rottebekæmpelsen sker opkrævningsen over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. I 2021 udgør taksten 12,22 kr./årligt pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi. Taksten for 2022 vil svare hertil, men er ikke endeligt beregnet. På kirkegårds området er der fastsat takster for de konkrete ydelser.

Alle takster fremgår af takstkataloget, som indgår i budgetmaterialet og som offentliggøres på kommunens hjemmeside efter budgetvedtagelsen.

4.3. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- *Affaldsterminalen*
- *Kirkegårde (indgår i aftaleenheden "Driftsafdelingen")*